

SAMEN- HUIZEN DAG

'22

welkom

We heten je graag welkom op de twaalfde editie van de Samenhuizen-
dag in gezelschap van de meer dan veertig deelnemende groepen.

Tijdens het weekend van 21 en 22 mei 2022 kan je in heel Vlaanderen, België en sommige buurlanden woongemeenschappen gaan bezoeken. Samenhuizen vzw brengt in deze editie de Vlaamse en Brusselse initiatieven samen.

Meer informatie over de groepen en hun programma vind je op www.samenhuizen.be/samenhuizendag.

We wensen je een fijne dag!

Samenhuizen vzw

DE SOCIALE MEERWAARDE VAN SAMENHUIZEN.

Over gemeenschappelijk wonen

'Gemeenschappelijk wonen' of 'samenhuizen' is een woonvorm waarbij mensen, die niet perse familie van elkaar zijn, er bewust voor kiezen om bij elkaar te gaan wonen. Dat kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld: onder één dak of in aparte zelfstandige woon-eenheden.

Gemeenschappelijk wonen is dus een **verzamelnaam** voor verschillende woonvormen, bijvoorbeeld: *cohousing*, *cowonen* en *kangoeroewonen*.

Steeds meer mensen kiezen ervoor om te gaan samenhuizen. Vaak zien ze dit als een oplossing voor vele (maatschappelijke) problemen.

Waarom 'anders' wonen? Voor jou als persoon.

Gemeenschappelijk wonen start bij het verlangen naar een andere manier van leven. Steeds meer mensen voelen zich alleen in de samenleving, ze hebben (te) weinig verbinding met hun omgeving. De samenleving wordt ook steeds complexer. We willen graag 'ergens bij horen' en hebben nood aan meer contact en interactie met anderen.

In een woongemeenschap sta je door de manier waarop je woont dichterbij je directe omgeving. Je woont misschien kleiner maar je deelt ook ruimte, waardoor je je burens meer ontmoet. De kans op verbinding met anderen ontstaat zo spontaan.

Waarom 'anders' wonen? Voor de samenleving.

Omdat wonen anders kan. Onze samenleving geeft signalen dat er op het gebied van wonen iets mag -of zelfs moet- veranderen.

Omdat de bevolking verandert. Er zijn steeds meer alleenstaanden, senioren en nieuw samengestelde gezinnen. Dat betekent dat ook onze woningen er anders moeten gaan uitzien. Soms groter, soms kleiner maar zéker flexibel.

'In de komende 10 jaar verwachten we ons aan steeds meer en steeds kleinere huishoudens.' Zowel de vergrijzing als de gezinsverdunning resulteren in het dalen van het aantal mensen per huishouden (en dus per woning). Veel huizen in Vlaanderen zijn daardoor onderbezet of onderbewoond. We zien ook veel leegstand en verkommering van grote oude sites. In die ruimte zit veel potentieel.

Om te voldoen aan een steeds diversere bevolking hebben we nood aan nieuwe woonvormen. Het huidige woningaanbod sluit niet goed meer aan op de noden van de samenleving. Nieuwe (gemeenschappelijke) woonvormen kunnen dat aanbod aanvullen.

De samenleving wordt ook duurder. De (on)betaalbaarheid van wonen is een groeiend probleem, zéker in de steden. Steeds meer jonge mensen kunnen (en willen) geen woning meer kopen. Ook de nood aan sociale woningen is hoog.

'**Vlaanderen is volgebouwd!** Het klassieke woonmodel van het eigen vrijstaande huis op de eigen kavel stoot op zijn ruimtelijke en ecologische grenzen. De dorpen en steden breiden steeds verder uit en stilaan raakt het landschap volgebouwd.

'**Om de open ruimte in de toekomst te vrijwaren en de versnippering van het landschap tegen te gaan, zal men dicht bij elkaar moeten gaan wonen (verdichting). Ook de herbestemming van oude sites speelt hierin een belangrijke rol.'**

Collectieve woonvormen staan érg sterk in efficiënt ruimtegebruik. Het delen van infrastructuur en mid-delen staat ons toe om compacter te wonen, zonder daarbij in te boeten op wooncomfort. Door de woningen te concentreren in één hoek van de site kunnen ze bijvoorbeeld de (groene) open ruimte beter bewaren.

Milieubewust en duurzaam wonen. Ecologisch verantwoord wonen wordt eenvoudiger als je de inspanningen kan delen met je burens. Gedeelde infrastructuur resulteert in het efficiënt gebruik van ruimte, water en energie. Er is minder verharding van de site en deel-initiatieven worden gemakkelijk georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan samentuinen en autodelen.

Praktische voordelen van gemeenschappelijk wonen. Samenhuizen kent ook veel praktische voordelen, we benoemen er enkele. Kinderopvang is gemakkelijk te regelen. De kinderen kennen elkaar en spelen vrij in de gemeenschappelijke delen. Gemeenschappelijke maaltijden betekenen tijdswinst voor drukke gezinnen. Samen kan je meer, zo wordt het mogelijk om een atelierruimte, een speelkamer, een zwembad e.a. te voorzien. ...

Logica van gemeenschappelijk wonen

Delen

Delen is een belangrijk onderdeel van gemeenschappelijk wonen. Het gedeeld gebruik van spullen, ruimtes en infrastructuur en de samenaankoop ervan bieden veel kansen. Welke dingen we delen wordt goed afgesproken in de groep, dit verschilt dus per project. Het gaat erom, de relatie tussen de collectieve en private ruimtes zodanig vorm te geven, dat het collectieve leven wordt gestimuleerd én het private leven beschermd.

We delen de zaken die we niet dagelijks gebruiken. Denk aan een logeerkamer, een atelier, e.a. Daardoor kunnen we allemaal wat 'kleiner' gaan wonen. Onze privéruimte wordt aangevuld door de collectieve ruimtes, hier komen we elkaar tegen. Vaak voorzien projecten ook een ruimte die door de bredere gemeenschap gebruikt kan worden, bijvoorbeeld een buurtzaal.

PRIVÉ	- DIT IS VAN MIJ.
COLLECTIEF	- DIT IS VAN ONS.
PUBLIEK	- DIT IS VOOR IEDEREEN.

Sociale meerwaarde

De sociale meerwaarde van samenhuizen gaat om meer dan de gezelligheid. Veel projecten streven naar **diversiteit**. Net de verschillen in leeftijd, afkomst, talenten en capaciteiten van de bewoners maken de groep interessant. We maken samen de beslissingen over ons project (in zelfbeheer) en streven zo naar **inclusie**.

Andere projecten kiezen net om lotsgenoten te verbinden. Zo kunnen ze samen in hun collectieve (zorg)behoefte voorzien. Beide opties tonen het potentieel van samenhuizen in het streven naar de **deïstitutionalisering van de zorg** in onze samenleving.

Bijzondere accenten

Vaak streven woongemeenschappen naast sociale meerwaarde ook nog andere doelstellingen na. Denk aan doelstellingen in verband met *duurzaamheid, spiritualiteit, sociaal engagement, mantel- of woonzorg, betaalbaar wonen*, enzovoort.

Veel soorten samenhuizen

Een woongemeenschap kan -afhankelijk van de intentie en de mate van collectiviteit- verschillende vormen aannemen. We onderscheiden volgende **'types samenhuizen'**.

KANGOEROEWONEN OF ZORGWONEN

In een ééngezinswoning wordt een kleinere woongelegenheid gecreëerd binnen in de woning of tijdelijk bijgeplaatst in de tuin. Deze woongelegenheid wordt toevertrouwd aan een tweede gezin of alleenstaande met een zorgvraag. Of aan de zorgverlener indien de zorgbehoevende in de eigen woning blijft wonen. Ieder heeft zijn privé-ruimte en daarnaast worden er ook ruimtes gedeeld. Voor het zorgwonen is er een regelgeving uitgewerkt en geldt er enkel een meldingsplicht bij de gemeente.

WOONGROEP

Een woongroep bestaat uit een aantal -meestal niet verwante- bewoners die een ééngezinswoning delen. Vaak bestaat de privé-gelegenheid uit een slaapkamer (eventueel met eigen sanitair). Verder delen ze de keuken, living, tuin, etc. De bewoners organiseren zich onderling en er is sprake van een gedeelde intentie (bv. sociale meerwaarde).

De term 'woongroep' is een **verzamelnaam** voor meerdere woonvormen die 'onder één dak' plaatshebben. Denk aan bijvoorbeeld aan **huisdelen** en **leefgemeenschappen**.

COWONEN EN COHOUSING

Bij deze woonvormen hebben de bewoners een volledig zelfstandige woning (incl. keuken, sanitair, living, slaap- en eetkamer). Deze is meestal compacter als 'normaal' omdat er ook gemeenschappelijke ruimtes zijn op de site.

Bij **cowonen** zijn er minder gedeelde functies. (bijvoorbeeld: de tuin)
Bij **cohousing** wordt er meer gedeeld. (bijvoorbeeld: commonhouse)

Cohousing Eikenberg

Op een terrein van 4100m² bestaat Cohousing Eikenberg uit 18 wooneenheden én een gemeenschappelijk paviljoen. Er is veel groene ruimte. Het project situeert zich vlakbij de Brugse binnenstad.

Eikenberg 27
8310 Brugge

(cohousing)

Îlot Picard

Îlot Picard staat voor cowonen volgens huurformule midden in onze hoofdstad. Je geniet van privacy en comfort in je eigen appartement, terwijl je naar wens de andere bewoners ontmoet in de gemeenschappelijke ruimtes: de polyvalente zalen, tuin, wasserette... L'Îlot Picard telt 22 woningen.

Bosrechterstraat
1170 Watermaal-Bosvoorde

(cowonen, huur)

Withoef aan de Heide

Deze voormalige doktersvilla werd omgetoverd in een huisdelen project. Ondertussen wonen er 5 singles, elk met zijn/haar talenten (koken, klussen, tuinieren ...). De ligging van het project is fantastisch: in volle natuur en toch vlakbij het reinstation en de winkelstraat van Heide.

Max Temmermanlaan 36
2920 Kalmthout

(huisdelen)

De Bereklaauw

De Bereklaauw is een alternatieve, zelfvoorzienende leefgemeenschap voor een 20-tal bewoners en zeer veel bezoekers. Initiatiefnemer is Gosse. Zonder enige noemenswaardige steun van de overheid, biedt hij al meer dan 40 jaar lang gratis kost en inwoon aan mensen die hun plek niet vinden in de samenleving.

Bieststraat 100
3020 Herent

(eco-gemeenschap)

Abbeyfield

Abbeyfield staat voor een kleinschalige cohousing voor 55+ waar je zelf beslist over je ik-tijd en de tijd die je met de andere bewoners wilt doorbrengen.

De Notenkraker vlakbij het centrum van Leuven telt 13 appartementen, elk met terras en een gemeenschappelijke tuin.

Refugehof 118
3000 Leuven

(cohousing, 55+)

Wigg & Co

Wigg & Co is een moderne en ecologische cohousing te Wiggmaal. De site bevindt zich op de grond van de voormalige feestzaal Ter Wichmaele, een binnengrond van 1,3 hectare. De site ligt volledig in het groen op fietssafstand van Leuven én vlakbij het station Wiggmaal. Wigg & Co bestaat uit 33 appartementen en woningen en 4 inclusiestudio's.

Twijglaan
3018 Leuven

(cohousing)

SAMEN ANDERS WONEN-
ONTDEK SAMENHUIZEN IN JOUW BUURT!
21-22 MEI 2021

WWW.SAMENHUIZEN.BE